

Баранівська С. В.

ІНШОМОВНІ ТЕРМІНИ В СУЧАСНИХ ТЕРМІНОСИСТЕМАХ

Актуальність обраної теми полягає в тому, що на сучасному етапі процес запозичення з однієї мови до іншої є природним, а іноді й необхідним явищем, що впливає на розвиток мови в цілому. Запозичення безпосередньо пов'язане з виникненням нового терміна, який позначає певне явище або називає певний предмет. Зміна історичних умов, розширення міжнародних контактів та інтенсивність інформаційних процесів зумовлюють появу великої кількості нових слів у лексиці української мови. Це відбувається, як правило, за рахунок запозичення з інших мов, а особливо з англійської. Запозичення з'являються як у загальнонародній, так і в термінологічній лексиці української мови. Актуальність процесу запозичення іншомовної лексики в українську мову привернула увагу багатьох дослідників в останнє десятиріччя ХХ ст. та на початку ХХІ ст. Зокрема, освоєння іншомовних запозичень у наукових терміносистемах досліджують О.Лисенко, Г.Сергєєва; Д.Мазурик, О.Стишов розглядають запозичення слів як ефективний сучасний спосіб збагачення лексичного складу мови; лексико-семантичну рецепцію іншомовних слів в українській мові аналізує В.Симонок. Тому, на думку вчених, необхідно ретельно слідкувати за процесом запозичення та його результатом – запозиченим словом. Запозичення є одним з активних джерел творення терміносистем. Запозичена лексика в сучасній українській мові становить близько 10% усього її словникового складу. Причиною запозичень є екстралінгвальні та лінгвальні чинники, які взаємно зумовлені і пов'язані між собою. Збагачення української літературної мови новими запозиченими словами почали відбуватися також і завдяки перекладам, як усним, так і письмовим. Фактичний матеріал засвідчує, що найпотужнішим джерелом лексичних запозичень терміносистем у сучасній українській мові стала англійська мова. Також досить відчутний потік запозичень з російської, німецької, французької, італійської, японської, арабської мов. Процес запозичення вважається одним із важливих шляхів поповнення лексичного складу мови, але на сучасному етапі вже виникає небезпека перенасичення мови словами іноземного походження. Сучасна українська мова завжди була й залишається сферою акліматизації запозичень, збагачення й оновлення лексичної системи сучасної української мови. На процес запозичення впливають насамперед соціально-політичні демократичні перетворення, лібералізація, відкритість сучасного суспільства для міжнародних зв'язків, зокрема наявність суспільно-політичних, соціально-економічних, науково-технічних, культурних, спортивних та ін. контактів між народами носіями мов. Таким чином, варто зауважити, що не всі запозичення є виправданими з погляду культури української мови. Нерідко в їх уживанні зовсім немає потреби, вони лише ускладнюють комунікацію, тому що заступають наявні в словнику загальноживані відповідники. Задля збереження мови кращим варіантом є введення в обіг питомих українських термінів за умови їх наявності або реальної можливості утворення.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри українознавства і політології Чуєшкової О. В.